

Секція: Економічні науки

Удовицька Марія Ігорівна

студентка факультету менеджменту

Харківського національного університету міського господарства

імені О. М. Бекетова

м. Харків, Україна

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ: ЗАРУБІЖНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

Туристична індустрія для багатьох країн – основне джерело доходів в бюджет. Доходи, отримані від розвитку туристичної сфери, для цих країн є вагомим чинником економічного розвитку. Цей процес супроводжується підвищенням життєвих стандартів, зменшенням тривалості робочого часу, збільшенням кількості платних відпусток, зростанням рівня освіти, розвитком транспортної мережі і, як наслідок, сприяє зростанню туристської активності [1].

За інформацією Вікіпедії, сільський туризм – це «надання (чи отримання) послуг туристичних атракцій, асоційованих з відпочинком, по використанню екосистемного потенціалу агропромислового комплексу та локальної інфраструктури певного регіону сільської місцевості або ж її характерної колоритної особливості (культурної, архітектурної, етнічної, господарської тощо)» [2].

Відомо, що сільський туризм як різновид туристичних послуг зародився у 18 столітті у французьких і швейцарських Альпах. Тоді на найвищих альпійських точках Альп почали з'являтися перші гостьові будиночки-шале для обслуговування експедицій британських туристів-природолюбів.

Ще одну назву використовують щодо сільського туризму – зелений туризм.

Вікіпедія трактує сільський зелений туризм як «вид туризму, що передбачає відпочинок у сільській, курортній чи природоохоронній місцевостях з використанням належно облаштованих приватних садиб чи інших закладів розміщення» [3].

Масовий розвиток сільського зеленого туризму в світі почався з другої половини 20 століття, коли у Великобританії та США виникла концепція «Bed & Breakfast» – тимчасове проживання близько 7 діб в порожніх кімнатах будинків незалежно від їх розташування [4].

У 21 сторіччі розвиток сільського туризму в усьому світі стає динамічним та прогресивним. Незаперечним є те, що обсяги зеленого туризму у окремих європейських країнах нині у 2-4 рази перевищують обсяги зростання готельної бази і курортного сервісу [5].

Досі тривають суперечки, чи варто зелений туризм ще називати агро-чи екотуризмом. Саме для туристів цієї сфери не важливо, яка назва. Головне – отримати насолоду від «спілкування» з природою в межах своїх фінансових можливостей. А для власників садиб – це можливість додаткового заробітку та, при необхідності, можливість реалізувати надлишок сільськогосподарської продукції.

В Європі екотуризм – це один з найпопулярніших видів відпочинку, особливо влітку, причому кожна країна може похизуватись своїм, особливим, видом відпочинку. Наприклад, в Італії та Іспанії практикують поєднання активного відпочинку з поліпшенням здоров'я, відвідування різних сільських господарств. Проживають туристи безпосередньо в садибах сільських жителів або спеціальних готелях біля монастирів.

В Німеччині сільський туризм має дещо інші ознаки. Для туристів створюються більш комфортні умови, є можливість проживати в окремо

обладнаному котеджі, їсти домашню екологічно чисту їжу. За бажанням еко-туристи можуть доглядати за тваринами, працювати в полі чи на городі. В Угорщині акцент зеленого туризму ставиться на конярстві, що є національною особливістю цієї країни. В Румунії зеленим туризмом займаються переважно жителі Південних Карпат, маючи при цьому вагомий податковий пільги. Вони організовують екотури, засновані на етнокультурних традиціях, якими багатий їх регіон.

Франція запрошує еко-туристів на приморські агросадиби, кінні ферми, винні агросадиби, гірськолижні шале, агрокоттеджі, замки, рибальські будинки. Австрія залучає гостей до збору трав, приготування молокопродуктів, вигону худоби, активного гірського та екологічного туризму.

На сучасному етапі усі національні організації сільського туризму країн Європи об'єдналися в Європейську федерацію фермерського і сільського туризму (European Federation for Farm and Village Tourism). Основною метою діяльності цієї організації є сприяння розвитку сільського зеленого туризму та цільове інвестування проектів розвитку сільського туризму [6].

Мода на туристичний відпочинок у селі в Україну прийшла у 90-х роках минулого століття. Навіть на законодавчому рівні з'явилося таке поняття, як сільський зелений туризм (Закон України «Про туризм» № 324 від 15.09.1995). З'явилася і Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні.

На сьогодні зареєстровано близько 1600 садіб на всю Україну, які надають послуги зеленого туризму. Іноземні туристи отримують справжнє задоволення від живописних українських ландшафтів, затишної атмосфери українських містечок, гостинності українського народу [5].

В Україні існують усі передумови розвитку сільського зеленого туризму, який можна розглядати як специфічну форму підсобної

господарської діяльності у сільському середовищі з використанням природного та культурного потенціалу регіону, більш повного використання природного та історико-культурного потенціалу сільської місцевості. Справа розвитку сільського відпочинку має реальну державну перспективу і сприяє поліпшенню соціально-економічної ситуації сільської місцевості.

Взагалі в Україні славиться безліччю цікавих місць зі своєю історією, вартих уваги пам'яток духовності та культури. Є вільна доступність до відвідування замків, історичних перлин народної творчості – дерев'яних церков, музеїв народної духовної культури та мистецтва, капличок над цілющим джерелом. Найактивнішими регіонами, що розвивають зелений туризм на своїй території, вважається Закарпатський, Івано-Франківський, Вінницький, Київський, Львівський, Полтавський і Кримський [7].

Полтавська область славетна гоголівськими місцями (Диканька і Великі Сорочинці), садибою Кочубеїв, Музеєм українського гончарства в селі Опішне. Атмосферу козацтва відтворює село Петриківка Дніпропетровської області, а також з головою занурить в атмосферу знаменитого петриківського розпису. Західні області багаті неймовірними замками та палацами.

Нижнє Селище, Українське село на Закарпатті, більше відоме європейцям аніж самим українцям. Тисячі іноземних туристів щороку прямують до українського села, аби влаштувати собі еко- та гастротури, насолодитися неймовірною природою, горами, чистими річками та колоритним фольклором.

Верховна Рада ухвалила в першому читанні зміни до закону «Про особисте селянське господарство» щодо розвитку сільського зеленого туризму. Законопроект дає юридичне визначення поняття сільського зеленого туризму. Закон «Про особисте селянське господарство»

доповнюється пунктом наступного змісту: «добровільно надавати за плату або безоплатно послуги у сфері сільського зеленого туризму, а саме послуги з розміщення (проживання) не більше ніж на 10 місць, харчування, організації дозвілля і заходів, пов'язаних з використанням майна особистого селянського господарства, місцевими звичаями та традиціями гостинності».

Держава і надалі повинна сприяти господарям зелених садиб, зокрема в отриманні пільгових кредитів на будівництво. Проблемою є підготовка кадрів і рекламно-інформаційне забезпечення. А обов'язкова сертифікація і категоризація садиб може призвести до тінізації їхньої діяльності. Та й нема ще в Україні національних стандартів послуг з сільського туризму [8].

Література

1. Вергун Л.І. Сільський туризм в Україні / Географія та туризм. – 2010. - № 9. – С. 104-110.
2. Поняття та види сільського туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org>.
3. Перспективи розвитку зеленого туризму в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org>.
4. Оппельд Л.І., Гордіян А.О. Міжнародний досвід зеленого туризму в Україні проблеми та перспективи / Л.І. Оппельд, А.О. Гордіян / Ефективна економіка. – 2014. – № 1. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2667>
5. Твердохліб Д. Сільський туризм: Україні є що показати [Електронний ресурс]. – Дніпроград. – Режим доступу: https://dniprograd.org/2017/07/23/selskiy-turizm-ukraini-e-shcho-pokazati_58782.

6. Світовий досвід розвитку сільського зеленого туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua>.
7. Зелений туризм з релігієзнавчими родзинками [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gazeta.zn.ua>.
8. «Зелений туризм»: проблеми і перспективи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/974526.html>.